

Megjelenik minden héten négyszer: t. i. a Jelenkor vasárnap, kedden és csütörtökön; a Társalkodó pedig pénteken, mindegyik minden izben egyegy iven. Előfizetheti helyben a szerkesztő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-károlyi ház első emeletében, egybeült pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetés főlvetetik 's pontosan és jutányosan közöltetik.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély. (Kinevezések és előléptetések, halálozás. Közlekedések ügye. IV. Országgyűlés: kerületi tanácskozások a városrendezési választványi munkálat fölött; főrendi ülés: a honosítási törvényjavalat érdekében).

Külföld. (népláadás, Lajos Fülöp tronuli leköszönése, rögtönzött ideiglenes kormány.) Olaszország.)
Értesítő.

MAGYARORSZÁG és ERDELY.

Nádor ó. cs. kir. főhercegsége alsóviszti Fogaras y János, eddig kir. váltó-feltörvényszéki tanácsjegyző, 's a magyar tudós társaság r. tagját nádori hivatala titoknokaul kinevezni kegy. méltóztatott.

A nm. magy. udv. kincstár a rosenbergi ideiglenes kincstári kerületi felügyelősnél megírult számvevős'gre Hutter József dobrai kir. harminczadost alkalmazá.

Bécsben, febr. 28kán balatoni F e y e s Antal es. kir. udv. tanácsos és államtanácsi előadó, elébb Magyarországon a kir. ügyek igazgatója, mult éjen munkás életének 59ik évében jobblétre szenderült. — Pozsonyban, f. évi febr. 29én esti 8 órákor tonyogi és borosnyói K o r d a Lőrincz Szatmár megyének közszereteti első alispánja és országgyűlési első követe életének 66ik évében májkenyévedési betegségben élni megszűnt. Aldás lebegjen poraikon!

Közlekedések ügye.

IV.

Jaj Pestnek, és a dunántúli megyéknek.

Hazánknak tán legnagyobb baja az, hogy igen kevés organizáló talentuma van. Annál inkább praevaléált minden korban a destructiv erő. Azért mondható méltó joggal minap Mosony nagy követe:

„Mig a magyarnak törökkel, francziával van dolga, nincs semmi baj; de majd ha reformokra kerül a sor, ha alakítani kell újja viszonyait, akkor áll be a valódi veszély.”

Megvan. Benne vagyunk nyakig. A hároméves gyűlésezés megörökíti a sérelmi diaetákat, abnormis lüktetéseket, succussiókat okoz; normalis vérforgást lehetetlenné tesz. A városi rendezésben legjobb uton vagyunk a demagogia organisatiójához, 's anarchia-rendszerezéshez; az universale suffragiumtól csak egy hajszál választ; még azon szónokunk is, ki az országos és municipalis census okserü különválasztását indítványozá, az universale suffragiummal kaczerkodik. — Végre a közlekedések ügyében nemzeti és anyagi fejlődésünk minden sikerét fenyegeti a vukovári vasut! —

Átolvastuk a vukovári vasut-társaság emlékiratát az országgyűléshez. Ismerjük a tollat, mely azt megírá. Lehetetlen, hogy annak, ki azt fogalmazá, csak sejtelve is volna arról, mennyi destructiv anyag van ez irományban elszórva. És ez a nagy baj. Mert ha tudná, elhagytá volna bizonyosan; de mivel nem gyamítja, alkalmasint megütöközik állításunkon.

Alkalmat veszünk némelyeket kimutatni.

Mig az országban egy két vasutvonal kiállításáról volt szó, mig csak központi vasut 's flumei társaság létezett a mult diaetán, addig a vukovári vonal egészen más alakban tünt fel mindenkinek.

Természetesen. Ha a feladat az, hogy az ország különböző vidékei e g y közös pontot leljenek, honnan terményeik a tengerpartra jussanak, ez egészen más pont leend, mint ha különböző vidékeknek nem e g y közös, de mindenkinek külön önálló vonalt kell kijelölni.

És ez a különbség a vukovári vonal mult diaetái, és mostani állása közt. Mig arról volt szó, hogy mind a dunai, mind a tiszai termelésnek egy közös gyűlpont jelöltsék ki, természetesen volt, hogy ezt az alsó Dunán a Tiszához minél közelebb sőt legokszorábban a torkolatnál kelle keresni. — Természetes az is, hogy az ország részvéte feléje vonult.

Amde azóta Pest öszszekötöttetett a Tiszával a szolnoki pálya által; Miskolcz, Debreczen, Arad és Szeged készül öszszekötöni magát a szolnoki vonallal. Ez által a tiszai gazdag termelésnek legbiztosabb fokhelyévé Pest válik.

Ha hát Pestből csak a központi vonalon lehet a termesztvényeket egyedül Ausztria felé vinni, mi természetesebb, mint hogy a Tiszavidék bő, és igen olesó terményeivel elárasztja Pestet 's a Duna felső részeit. Ekkor a pestme gyei, tolnai, fejeéri, veszprémi, somogyi, szóval dunántúli gazdáknak le kell menni a Dunán Vukovárig, hogy onnan Fiuméhez utat keressenek, azonban ott meg ellenökben a gazdag Bánság áll előnyben. Így minden térről kiszorítva Pesten és Ausztria felé a Tiszavidék által, Fiuméből a Bánság által, nem természetes el, hogy a pestme gyei 's dunántúli mezőgazdaságnak kell súlyedni, mert költségesb termelés mellett a versenyt meg nem bírja, ha a szállítási viszonyai is elle ne állítatnak fel.

Ellenben ama közlekedési hálózat, melyet gr. Szabó

chenyi indítványoz, kiegyenlít minden bajt, sőt csak az által lehető kikerülése annak, hogy egyes országrészek iparai ne nyomassék. Ha t. i. a Tiszavidék termelésével Pest felé tolul, innen vagy Ausztriába, vagy a tengerpartra viszi fölöslegét. Mindkét esetben a szállítási viszony már magában kiegyenlíthet sokat, mert a dunai vidékek mind a központi, mind a pest-flumei, soprony-kanizsai, mohács-légrádi vonalok által előnyben vannak 's ha még szükség segíteni, az országos bérszabályzat teljes súlyegyet állíthat elő, az ország különböző részei közt.

A vukovárfiumei vonal tehát semmivé tenné a pestme gyei 's dunántúli mezőgazdaságot a nélkül, hogy a Tiszavidék emelésére valamit tenne a mohácsi vonal fölött.

ORSZÁGGYŰLÉS.

Február 22kén 60dik kerül. ülés. Elnökök: Mán József és Somsics Pál Mármaros és Baranya követei; jegyzők: Szabó Miklós, és Szentkirályi M. tárgy: gr. Széchenyi István véleményes jelentése a közlekedési eszközök iránt és városi ügy. Szabó Miklós felolvassa Széchenyi István véleményes jelentését. Bónis szeretné tudni, miután a magányos petitiók, mielőtt fölolvastatnának, véleményadás végett a választványhoz előbbhatározattak átnyújtani, vajjon e' jelentést Széchenyi ugy adá é be, mint magán-ember folyamodványát, v. mint mosonyi követ, vagy mint kormányi hivatalnok, ha mint Széchenyi Mosony követe aláírásánélkül, ugy a határozat nyomán a fölolvastásnak nem volt helye; ha mint jelentés... (Itt szónokot Somsics félbenszakasztá mondván: Ezt Széchenyi, mint Széchenyi a nádorhoz adá, tölekerül a személy-nöklöz, 's ő méltósága a kerületi elnökség kezeibe juttatá. Tán a flumei vasut ügyével megbízott választványhoz volna utasítandó. Szabó Miklós. Szinte ily véleményben van.) Szólo ebben megnyugszik. De másorra a határozat épségben tartatását kívánja, vagy, hogy a magán-folyamodványok itt fölolvastassanak, töröltessék el a határozat. — Bernáth (Ung) Ez iratot hivatalos jelentésül nem fogadja el, mert az által érvényessége ismértetnék el azon hivatalnak, melyet a kormány or. gyűlésen kivüla helytartótanácsnál alkotott. Szentkirályi M. Ez irat tartalma mutatja, hogy folyamodvány, azért a flumei vasutal foglalkozó választványhoz utasítandó. Részéről sem kívánja hivatalos jelentésül tekintetni, miután erre az illető e' tábla sem nem kérte meg, sem hivatalát törvényesül el nem ismérheti. — Babarczy szinte választványhoz kívánja utasítani. Justh (Turóc). Ily nagy dolognál a csekély nyomatékosságu formákat mellözni kellene. Unggal nem lehet egy véleményben, mert ha ez bár hivatalos jelentés volna is, nem hogy szoritása, sőt tágitása lenne az alkotványosságának. Bár csak több hivatalos jelentést adnának be a kormányi hivatalnokok, mert ez által a tábla fenhatósága alapíttatnék meg. Az irat választványhoz adatni határozottat. Szentkirályi olvassa a városi t. javaslat 39. §át azon módosításokkal, mikben a többség megállapodott, egész a d) pontig. — A d) mellnél fölhiba jegyző a' rendeket, hogy az év iránt szinte itt is rendelkezzenek. A d) pont alattiakra nézve 2 évi lakásban állapodtak meg. Szluha: E' pont 2dik részét, mennyiben a pénzről rendelkezik, oly forintról tevén említést, melyből husz számíttatik egy markra, fölöslegesnek tartja, mert általa elismertetnék, hogy a törvényes pénzlábon kívül más is van az országban. Ó e helyett azt kíváná odatétni, hogy a főnebb előszámláltak választói joggal csak egy bírnak, ha vagyonaik és keresetüktől adót fizetnek. Szentkirályi M. A' 21. § szerint minden telepedett vagyona és keresetüktől adózni köteles, tehát a javaslat fölösleges. Azontul, mint már tegnap mondá, nem levén adósystemánk, a város önkényétől függ a megadóztatás, mit ha nem tenne, egész kategoriákat kihagyhatna a választók sorából. Kende (Szatmár.) valahára definiálni kellene a pénzt. A' civilisált europai álladalmak ezt mind megtevék, 's kimondák mi a pénz basisa, ezüst é vagy arany. Nálunk ezüst az alap, és mivel a törvényben justae ligae momenta áll, a végét egy kíváná módosítani: igaz súlyu és kötegu forint, melyből 20 tesz egy finom márkát. — Balogh (Györm.) Ismételve ajánlja, hogy az „adózik“ szó menjen a szerkezetbe, mivel minden europai álladalmában adó vetteik basisul a repraesentansra: 's ha már Pest követe szerint az adózás implicite ugy is értetik, semmi nehézségbe sem kerül nyiltan is kimondani azt a § elején. Szentkirályi M. Ha érdemes követ ur egyik elvet a másiktól függesztette volna föl, nem tenne kifogást: ha például ugy tejezné ki, „ki adózni tartozik.“ De o factumtól függeszti föl a jogot 's így a b) c) kategoriák, főkép ha rajtok az adó nem választás előtt, de után exequáltatnék, egészen kihagyhatnának a

jog-gyakorlásból. Kende. A' világ pénzlábairól tartott disertatiót. — Balogh K. (Györm.) ó Pest okoskodását megfordítja: mert executóra nem is lesz szükség, sőt ki jogot akar gyakorolni, sietend megfizetni az adót. Csusz (Nagybánya) Györm. követével egyetért. Nem is kell félni, hogy valaki az adózástól, miszerint jogát ne gyakorolhassa, fölmentessék, miután a közgyűlés vetendi ki az adót, mely örködni fog a szándoklott viszszalélek ellen. Joannovics (Temesvár.) Igaz, hogy csak a gyakorolhat jogot, ki a közterhekhez járul: de azért ösztözik Pest aggodalmában, hogy némelyek nem adóztatnának meg, csak hogy a választásnál ne szavazhassanak. Azért ugy kíváná a St módosíttatni, hogy mindenkit a város megadóztatni köteles. Végre is Szemere indítványára a d) pont második része egészen kihagyatott. E' szerint az egész § így lesz: **II Rész. A' választókról és képviselőkről. A. A' választókról 39 § (illetőleg 42. §) A' városi község mindazon tagjai, kik teljes koruak, sem atyai, sem gyámi, sem gazdai hatalom alatt nincsenek, és a törvényesen bevett vallások valamelyikét követik, választók; ha vagy: a) A' város határához tartozó, és a telekkönyvben tulajdon, vagy egyszersmind hűeseik nevére különleg beirt olly telket vagy házat egy év óta bírnak, melynek értéke: kis városban háromszáz forint, közép városban hétszáz forint, nagy városban egy ezer forint, különösen Pestvárosban, kétezer forint; vagy: b) A' város határában, mint kézművesek, bejegyzett kereskedők, vagy gyárosok egy év óta telepedve vannak, tulajdon műhelylyel, vagy kereskedési teleppel, vagy gyárral bírnak, és ha kézművesek, folyton legalább egy segéddel dolgoznak; vagy: c) Tudósok, sebészek, ügyvédek, mérnökök, akademiái művészek, tanárok, a magyar tudós társaság tagjai, kik a városban egy év óta telepedve vannak, kis városban negyven, középvárosban hatvan, nagyvárosban nyolczvan, Pestvárosban egy száz forint házbért fizetnek; vagy d) Ezekon kívül mindazok, kik a város kebleben két esztendő óta telepedve vannak, és kis városban kétszáz, — közép városban négysszáz, — nagy városban hatszáz, Pestvárosban nyolczszáz forint biztos jövedelmet keresetük, vagy tőkeértékeik után kimutatni képesek. Uj, 40. § (illetőleg 43) A' 39. §. (42. §.) a) pontja alatt szabott birtoklasi idő nem kívántatik meg azon esetben, ha valaki a képesítő ingatlanak birtokába örökség utján jutott.**

Jegyző. Olvassa a választványi javaslat 40. §át. Ide jöhetne ugymond jegyző ur d) pontul, hogy a város határában levő jobbágy, minökből Debreczen egyik megtelepített utcaja áll, kik a városi tanács uri hatalma alatt levén, nem függetlenek — választó nem lehet. Sáp (Debr.) A' telepedés rövid történetét elmondván, szeretné — ugymond — a város, ha ezek megváltanák magukat, addig nem kíváná őket részeltetni a választási jogban. Ez tán még a megváltásra is sarkalná őket. Babarczy. (Csongrád) Ösztályokat szaporítani nem levén szándékában, mihelyt valaki a városban bárminő cím alatt a qualificatióra szükséges vagyonnal bír, legyen választó. A' jobbágy sem rabszolga már, csak olly lakosa e' hazának, mint bárki egyéb, nincs tehát ok, miért ne lehetnének, ha különben qualificáltak, választók. Helyeslés. Maradjon a szerkezet. Babarczy. E' §. b) pontja szerint választók nem lehetnek a testülettagjai e' minőségben, holott a tudós társaság tagjait már azokká tettük. Szentkirályi M. a tudós társaság kezébe jelen rendeletünk által olly hatalmat adunk, hogy politikai jogot osztogathat, 's annyi választót csinálhat, mennyi neki tetszeni fog. (Igaz igaz! Határozat! Egy, hang: ezen majd az országos ülésben segíteni kell.). Goldbrunner (Selmecz) választói jogból a bányatisztek is kizártni kívánja.

Sáp. Küldöji kimondatni szeretnék, hogy kik valamely büntény miatt bírói ítélet következtében fogságba jutottak, választók többé ne lehessenek. — A' szerkezet megahagyatott mint következik; 40 § (44 §) Választók semmi fölvetel alatt nem lehetnek: a) Társulatok és testületek, mint egyetemleges egyedek. b) A' 39 § (42) c) pontjának esetét kivéve társulatok és testületek tagjai e' minőségben, c) Nőszemélyek. Jegyző Olvassa a' 41 §t. Inkey Zs. (Somogy köv.) Küldöji a városi követeket utasítással kívánják ellátatni. Szabó M. Ó nem kíván utasítást: de ez indítvány tárgyalását akkorra kívánja halasztatni, ha a gyűlésről leend szó. Ebben a többség megnyugodott 's a szerkezet megmaradt, valamint egy pár apró észrevétel kíséretében a 42, 43. §§ is elfogadtattak, mint következnek: 41. § (45) A' vá-

lasztók mind a városi képviselő testület tagjait, mind az országgyűlési követeket, mind a városi tisztviselőket választják. 42 § (46) A választási jogot senkitől, ki a 39. §-ban leírt képességgel bír, megtagadni, sem büntetékpen elvenni semmi uton nem lehet. 43 § (47) A választási jogot csak személyesen lehet gyakorolni.

Jegyző. Olvassa a 44. §t. Zomboresevics Szabadka köv.) Ajánlja a' rendeknek a' kormányi javaslat 45. §-b) pontját. Vannak ugyan is oly kiváltságok, melyek ha jelen viszonyokban eltöröltetnek, nem a' szabadság, hanem a' szolgaság egyenlősége alapítatik meg. Lehet, hogy a' szabadítékok közül némelyek a' korigényeihez képestártalmasok, ezek eltörölendők; de a' többi megtartandó. — Ezek ugy sem annyira elő- mint személyjogok, — például: nekünk rendszeres büntető codexünk nincsen, — a' mostani eljárás pedig néha még csupa rendőri áthágást is egyes tisztviselő önkényéből bünténnyé emel, mit sokszor barbár módon torolnak meg. Illy szolgaságra alacsonyító eljárás ellenében kívánna föntartani továbbra is a' polgárság személyes kiváltságait. Szentkirályi E' kérelmen jelen téren segíni nem lehet. Ha a' választók compacttestületet képeznek föl, lehetne tartani a' polgárok iránt eddig gyakorolt büntető eljárást; de a' választó ha elveszti qualificatióját, evidentiában nem tartható, mint volta a' polgároknál, kiknek a' törv. most is meghagyja éltök fogytáig minden kiváltságos haszonvételeket. A' bajon csak büntető törvény általsegítheti: addig nincs egyéb mód, mint a' municipium jótékonyására bizon magukat. (Tovább tovább) Sápy (Debr.) A' polgári rendjogai azon törvényben levő biztosítva, melyben a' nemességé. kevés vámmmentességétől a' polgár sem foszthatatik meg, míg a' nemes ebbeli kiváltságairól le nem mond. Urbányi és Joannovics Temesvár. követei e' tárgyban ellenkezőleg nyilatkoztak. Ezután

Zomboresevics (Szabadka): Figyelmert esedezik, mert fontos a' tárgy. A' privilegiumok vagy ugy szüntethetnek meg, ha az egész népre kiterjesztetik a' jog, és szóló azt vélné leghelyesbnek: vagy a' választókra szorítottassék, avagy fön maradván a' városnak polgárrá nevezési joga, hagyassanak meg ezek eddigi jogaikban. Igaz, mit Pest éred. k. mond, hogy a' választók compact testületet nem képeznek; de hisz, azért még ezek mellett a' polgárok illy testületet képezve fön maradhatnának, hogy azon kiváltságokat élvezzék, melyeknek elvételével soknak tulajdon joga is sértetnék: illyen az italmrészi jog, hol egyes kezében van. Bónis: Uj castokat nem akar teremteni, de a' szerkezet mellett sem marad, hanem kívánja, hogy a' kiváltságos állás a' város minden lakóival közös legyen. (Hangoshelyeslés a' városi követek részéről). Szentkirályi M.: Kik a' városra kiterjeszteni akarják az eddigi szabadítékokat, rosszul számítnak, ha azt hiszik, hogy többé casta nem leend: a' nép irányában csak ugy pusztasz az egész város, mint eddig a' polgárság. A' választvány abból indult ki, hogy senkiét ne bántsa, de jövőre se engedje maradni a' szabadítékokat: azért meghagyá az eddigi polgárokét, és a' tanács privilegium-osztogatósi hatalmát szünteti meg. Kizertis kevesli, szóló belé egyezik, hogy a' mostani polgárok éltök fogytáig se legyenek privilegiáltak, de abba soha sem egyezik, hogy a' casták megörökíttessenek. Szabó M. Mind inkább meggyőződött arról a' viták folytán, hogy a' városok szavazatkérdését a' coordinatiótól elválasztani nem lehet: mert ha a' szavazat előbb megadatik, aggodalmasan nézhetne mindenki a' coordinatio megoldására. Szerinte a' priv. kiterjesztéshez nem járulhat, mert e' művön azon idea vonul keresztül, hogy a' castok megszüntessenek, mit logicialilag ki kell vinni. Ezen privilegiált állása a' városoknak csak azt eszközölné, hogy az ő 16 vokuk épen nem democraticus irányban működnek, hanem mint a' világnak minden aristocratiája előjogait a' nép rovására továbbra is védené. — Pártolja a' szerkezetet. Bónis (Szabolcs): Uj kiváltságok megörökítése esze ágában sem volt, ő azért akará az egész városra kiterjeszteni a' polgári szabadítékokat, nehogy azon vád alá essék a' nemesség, hogy másét elszedi, míg magának megtartja a' privilegiumokat. Ő szinte örömet megszüntetne minden privilegiumot, de míg a' főnebbi vád nélkül azokról a' nemesség le nem mond: addig a' most kevés polgár által élvezett jogokat az egész városi lakosságra kiterjeszti. (Elfogadjuk! a' városi követek részéről). Maurovics: (Bártfa) Ha Szabolcs indítványa nem fogadtatik el, ugye' rendezésnek ezélya nem jogosztogatósi, de jogosztogatósi. Midőn Soprony követe a' polgár név föntartását követeli, Borsod ezt botránynak tartá: pedig sokkal nagyobb botránynak, hogy míg holmi zsidó ügy fölött óraszámra tanácskoznak, szavaznak; addig egy országos rendezés csak ugy könnyen keresztül esnek. — A' hidvám-mentességre véleménye az: Régen a' nemesség éspolgárság között egyezkedés volt, hogy egymás hidján vámot ne fizessenek. Megvolt a' reciprocitás. Most fennmaradna az, hogy a' polgár a' nemes hidján fizetne, míg a' nemes a' városén továbbra is mentes maradna. Ez nem viszonzosság, nem liberalismus: de kizsebelés, mi hiszi, hogy a' kk. és rr. jelleméhez nem férhet. Például: a' városban le-

endkét eszmadia, egyik nemes, másik nem. Ezek vásárookra járván míg ez fizetend, amaz nem. Minő érzés az szomszédjára nézvest, ki vele egy hatóság alatt lakik, egyenlőn viseli a' város terheit, és ha e' kiváltságos állás csak 30 évig tart, a' nemes kétezer forintnyi salariumot kap születésinél fogva nem nemes társai rovására. Szóló ha a' vámmmentességet általán el akarják törölni, rá áll, de ugy, hogy a' primástól az utolsó hajduig mindenki egyenlőn fizessen. Ez lesz a' liberalismus. Azért ő a' polgár névhez tovább is ragaszkodik, mert ezen alapszik a' privilegium, azon törvényben, melyben a' nemességé biztosítatik. — Szentkirályi M. E' munkálat alatt már megszoká hallani a' városi követek szemrehányásait a' nemesség ellen. Erre nincs mit felelni. Szóló felfogná azon nagy tüzet, mellyel ellenünk kikeltek, ha tőlük valami elvétetni ezéoztatnék, de hisz megmarad a' most élők minden privilegiuma: jelenleg egyedül arról van szó, hogy a' tanács többé privilegiumleveleket ne osztogathasson, és ezért nem kellett volna oly tüzesen kikelni a' nemesség előjogai ellen, mellyet örömet eltörölnék, de mindent egyszerre nem lehet. (Visszatetsző zaj a' városi követek részéről). A' városi követ urak sem szerezhettek utasításaikban többséget privilegiumok eltörölésére: ugy misem tehettük meg, hogy minden előjog eltöröltessék. (Helyes! helyes! megyei követek részéről). Egyébiránt mi vettünk el valamit magunktól, az a' vámmmentességet, mely a' nemes születésinél fogva illeté: míg a' városok semmitsem adnak oda. Szeretné, ha a' nemesség eltörölése is oly könnyű volna, 's mindjárt meg lehetne tiltani, hogy a' cancellarián több nemesi levél ne adassék ki. Szóló nem akarja, hogy a' városi 16 szavazat a' privilegiumé, hanem legyen a' népé. 'S a' városi követek, mint hiszi, nem annyira ragaszkodnak a' privilegiumhoz, minthogy osztogatósa tovább is a' városi tanács hatalmához tartozzék. Ő pedig semmiféle privilegiumbarátai számát szaporítani nem engedi meg. Ezen törvényjavaslat a' legszelidebb eszköz a' privilegium ellen: ha keményebbet akarnak, arra is rá áll. Szóló azonban jelenleg senkiét el nem veszi, de annak sem ad, kinek nincs. (Igaz! helyes! a' megyei követek részéről).

Véber G. (Szeged). A' kiváltságok csak addig helyesek, jők, míg osztályok érdekei képezik a' haza érdekét: de miélt a' nemzet a' haladás terére lépett, a' kiváltságok azonnal megszüntek lenni helyesek, 's nem egyebek, mint a' haladás megannyi akadályai. Szóló meg van győződve arról, hogy a' jelen törvényjavaslat nem hogy a' rendet eltörölné, sőt épen ez alapítja meg azt. Nem akarja szóló küldőji részéről is, hogy midőn e' javaslat szerint az alkotmányosság és rend jótékonyága az egyetemes városi lakosságra kiterjesztetik, továbbra is sürgesse, miként csak az eddigi 10,000 polgár élvezze a' szabadságot; nem akarhatja megakasztani a' reformot, kiesinyded érdekű kiváltságok védelmezésével. Szóló szánakozásra méltó visszalépésnek tartaná a' haladás terén, ha a' városi polgárság még ezentul is ragaszkodnék vámmmentességéhez, csupán azért, hogy a' hidakon kényelmesben átsé állasson, mint a' nép, mellyhez őt a' testvériség lánczainak kellene fűzni, nem pedig őket lenézve — náluknál magukat különbnek tartani. (Igaz, helyes! a' megyei követek részéről). A' városok e' javaslat törvénynyé váltával a' választófalak közé mintegy tényezőül volnának lépéndők, hogy a' nép érdekeiért küzdjenek. Ne gátolják tehát e' munkálatot, mely az érintett nemes hivatásra készíté el a' polgárságot. (Igaz, helyes!) Végül mutassák meg azt, hogy nem vonakodnak a' haza érdekében, ha kell, még az áldozattól is; és mert, ha a' nemesség kiváltságaihoz ragaszkodásában igazságtalan utat követ, koránsem következik az, hogy hát mi is igazságtalanok legyünk. — Ezeknél fogva ő küldőji részéről minden a' reformot akadályozó kiváltságról örömet lemond. (Harsány éljen! a' megyei követek részéről). Babarczy (Csongrád) Nagybánya követe előadásán sok keserűség volt előntve, miknek ha valamely idegen fölszínét tekintené, tán igazságosnak is látná a' városi követek e' kifakadásait. — Az mondatott: hogy a' polgár e' törvény után fizetne ugyan a' nemes hidján, de a' polgárén a' nemes adómentesen menne át. És így polgár és nemes között nem volna többé viszonzosság. Erre szóló csak azt jegyzi meg, hogy azon hid, mely a' város határiban létezik, nem a' polgároké, hanem az egész városé. Következőleg vámmmentességi privilegium nem a' polgárokat illetné, hanem a' város összes lakosságát 's a' esőkkenő haszon sem a' polgároké, hanem a' községé, mi ellen a' polgárságnak fölajdulnia oka sine. Szóló az eddigi privilegialis haszonvételeket nem kívánja a' jelen polgárságtól elvétetni, de hogy a' jövőre kinevezendők is e' privilegialis állásban legyenek, abba semmi esetre egyeznie nem lehet. Szóló még azt sem akarja, hogy mint e' §-ban mondatik, a' mostani polgárok, habár qualificatiójok nem volna is, választók lehessenek: mert ki áll jót arról, hogy a' városi tanács a' törvény kihirdetése előtt fölös számu qualificatio nélküli polgárokat csinál, kik aztán választáskor reájok szavazzanak. Emlélgva jelen §-nak csak b) pontját pártolja. Szabolcs (Verőce). Szavazatával Szeged előadásához járul. Házmán F. (Buda). Meggyőződése sze-

rint ezéban nem különbözik Pest követétől, de a' vámmmentesség iránti nézetei különbözök. Ha Pest a' vámmmentesség kérdését közjogi szempontból veszi föl, akkor neki tökéletesen igazat ad. Szóló azonban az egészét magánjogi szempontból véli tekintendőnek. A' vámmprivilegiumok a' feudalismus szülöttei adta magányosok haszonvételeül, hogy érette bizonyos kötelességek teljesíttessenek. Ha jelen körülményekben e' kötelességek megszűntek, vagy a' hidvámi kiváltságok különben is károsak, nincs egyéb mód, mint e' privilegiumokat viszszaszedni 's minthogy tulajdon joggal biratnak, érettők kárpótlást nyujtani: ha ez megtörténik, akkor a' polgárok is örömet lemondanak mentességeikről, mert a' status magasabb érdekei kívánják ezt, de magánybirtokosakért ezt tenniük gyavaság. Fölszólítja tehát szóló a' megyék követeit szüntessék meg a' nemesség vámszedési jogát, akkor a' példát a' polgárság is követi, és így lesz meg a' reciprocitás, ha egyik a' másiknak mitsem fizet, hanem fizet a' statusnak. Pest érd. követe azt mondá: szelidebb módot jelen törvényjavaslatnál nem ismer e' kiáltó jogtalanság megszüntetésére. Szentkirályi. Semmi kiáltó jogtalanságról nem tön említté: 's ő akarja, hogy százába oly kifejezés: mi őt gyűlöletes szinben tüntetné elő, ne rakjanak; sem pedig szavait ne esavarják el. Szóló még a' legélesebb viták alkalmakor sem használt soha még csak provocáló kifejezést is, annál kevésbbé most a' városi követek irányában. Beszéljenek aztán még a' városi követek a' nemesség szűkkeblűségéről! ha ok illy modorral élnek, a' városi ügy hátráltatásának csak maguk lesznek okai. E' közbeszólás után következőleg folytatá beszédét Budav. követe: ha érd. köv. ur nem talált kiáltó jogtalanságot, talál ő abban, hogy oly jogot élveznek, miért kötelességet teljesíteni ma már nem akarnak; talál abban, hogy egyikőtől elvezik azt, mit maguknak megtartanak. — Csongrád érdemes követének pedig csak azt feleli: hogy a' városokat már most pusztá igérettel kielégíteni nem lehet, és hogy követ ur igéreteinél többet ne akarna, nemes jelleméről föl nem teheti azt. Mondá, hogy a' mostaniaknál több jogot kap a' polgárság. Szóló azt mondja, a' rendezés általa' jogot nem a' polgárnak adják, hanem a' status érdeke miatt, mert hivatkozik akárcire e' táblán, vallja meg, nem a' status érdeke kívánja e' városok rendeztetését, szavazatát? Részéről a' nemesség ellenében semmi jogot nem kíván, nem akkor, midőn magas statusszempont lebeg szeméi előtt. A' vámmokra nézve véleménye az: a' vámmmentesség egykor a' szolgaság jele volt, és mert szabad szabadnak nem adózik, azért nem fizettek egymásnak polgár és nemes. Szóló most sem akar hasonlónak adófizetője lenni, mert ez folytatás lenne: ő egyedül a' statusnak adózhatik. A' mostani abnormis állapotból kibontakozást kíván ugyan, de a' szolgaságba visszaesni nem akar. Mondják ki a' rendek, hogy a' vámmok közjogi kérdések tekintik, 's ennek nyomán vegyék ki a' magányosok kezéből azt, fizessen mindenki egyenlőn, a' statusnak szivesen fölál-dozza részéről. (Mindnyáján! a' városi követek) a' vámmmentességet. Kende: (Szatmár) Értekezvén az aristokratiát mindenütt egyenlő természetéről, consequentia képen kihuzá: hogy vagy hagyassék meg a' polgárok vámmmentessége, vagy pedig töröltessék el mindenkire nézve. (E' nyilatkozatot a' városi követek harsogva megéltézték). Babarczy: Részéről a' nemesség vámmmentessége megszüntetésére utasítva nincsen, de nem kételkedik kimondani, hogy, mint hiszi, a' nemesség e' joga mellett védőkort soha nem emel. 'S ugy van meggyőződve: mikép, ki a' nemesség vámmmentességét föntartani o hajlja, azon munkálkodnék, hogy a' polgárság fönmaradjon. (Igaz! a' megyei követek részén). Bizonyval azon 16 szavazat, melly jövő országgyűlésre a' városok részéről megjelenik, vámmmenteseket képviselvén azon fog törekedni, hogy a' nemesség mentessége is töröltessék el. Szabolcs (Lőse) Küldőji semmi privilegiumhoz nem ragaszkodnak, sőt a' jelen nemzedék polgár jogát is csak addig kívánják, míg az illető polgár ilag viseli magát. (Többen „marad a' szerkezet”) Előnk: Végzésül kimondja a' szerkezet megmaradását.

Jegyző olvassa a' 45. 46. 47. 48. §§-kat, mellyek esekély fontosságu észrevételek kíséretében változatlanul meghagyattak. Jegyző olvassa a' 49. §t, melly szól azokról, kik képviselők nem lehetnek. Kroner: (Mosonym.) A' papok nem képességeről szóló pontot kihagyatni kíváná. Bónis: Véleménye szerint is kihagyandó a' szerkezetből a' pap, mert nem látja okát, hogy miután a' városi bíróságnak alávetett, miért ne lehetne a' pap képviselő, ha a' választók bizalma benne pontosult. — Az indítvány vita nélkül elfogadtatott. Sebestyén: Tekintetbe veendő, hogy a' képviselők többnyire német ipariüzökből választatnak, mi a' nemzetiségét aligha mozdítja elő. Szóló tehát a' magyarságnak tulsúlyt kívánván adni, indítványozza, miszerint, ki magyarul nem tud, képviselő ne lehessen. Babarczy: Ez indítványt annál is inkább pártolja, mert a' tanácskozási nyelv, miután diplomaticus a' magyar, ugy sem lehet más. (Többen: ép azért szükségtelen föltételül tűzni ki a' magyar nyelv tudását). König (Fehérvár): A' §-ba kívánják igtatni küldőji,

hogyan képviselők ne lehessenek g) kik királyi hivatal viselnek. h) bányavárosokban a bányatisztek. Justh: Minden egyszerre elérni nem lehet. Igaz, a választás függetlenség minden függő egyedet számú; de hisz a választási függetlenség csak ideális valami. Szólok a papot, ki a megyében is bir szavazattal, a városban pedig adózik is, képviselésre képesé tenné. (Elfogadtatt már!) Azt hitte, nem fogadták még el. Veszprém indítványára tér át. Magában igen szép, hogy minden képviselő tudjon magyarul; de hiábamég most létesíthet. E föltétel mellett akkora városban is mint Pozsony aligha akadna 6 képviselő. Szólok tehát inkább bizonyos zárlidót kívánna a magyarnyelv tudására, nehogy azelőtt nullificáltassék a képviselőség. Kubicza: (Trencsin) Létesíthetlensége mellett sajnálja, hogy a veszprémi indítványhoz nem járulhat. Vidos: Bár a pap a rendek végzése szerint képviselő lehet már: kötelessége nyilvánítania, hogy küldője a papot kizárják e jogból, de hiszi, ha megtudandják azon körülményt, miszerint a papa városi hatóság alatt adózik is, hozzá járulandának e határozathoz. Veszprém indítványát szinte pártolja nemzetiség iránti kötelességből is. — Lónya G. (Zemplén) Szerette volna a papot a szerkezetből kihagyni, mert őket minden politikai ügytől távol tartaná. Veszprém indítványát létesítése lehetlenséggel határos levén; a törvénybe sem mehet, mert például a felsőbb városok- és Horvátországban egyetlen ember néha alig tud magyarul. Szerinte a magyarnyelv terjesztésére elég annak diplomaticussá emelése, mi garantirozza terjedését, mert miután közhivatali tudása nélkül nem viselhetni, kénytelenítetik azt megtanulni, ki a köz ügyekre befolyani akar. — (Helyeslés). Szentkirályi: A dolog practicumát tekintve, hogyan és ki által hajtatható végre a törvény, mely a képviselőségre a magyarnyelv tudását parancsolja? A választó előbb megkérdezné, tud-e magyarul az, kit választani akar? vagy ha megválasztás után kisélné, hogy nem tud, elkergetné? Ő is elégnék tartja, hogy a nyelv országos ügyekben magyar. Ezzel az ülés eloszlott.

33. orsz. főrdi gyűlés folytatása. Almásy M. A koronaőr ó elöljáró indítványát pártolja. A felügyelési jogot az országgyűlésre már csak gyakorlati szempontból sem lehet bízni—mert a gyárosok p. o. ha honosították országgyűléstől függesztették fel, bár minden évben tartatnék is az, a legingatabb állásnak lennének kitéve. De különben is a törvényhozás a végrehajtó hatalomtól elkülönítendő.

Desseffy Emil. Egészen más szempontból tekintjük ezen ügyet, mint a rki! Általános nézeteket akar előlegesen kimondani, s ezek szerinti módosításra a rket fölhívni. Némelyek a mélt. szónokok közül az országgyűlési indigenatust el akarják törölni, mert az eddigi gyakorlat bizonyítja, miszerint az országgyűlési választásokban sokszor csalódtunk: úgy de figyelembe kell venni, ha mely országgyűlés választásai iránt elveszljük bizalmunkat, mikint lehet bizalmunk annak törvényei iránt? Nem pártolhatja gr. Teleki L. azon indítványát, miszerint a megye és helytartótanács közti meg nem egyeztetés esetében az országgyűlés legyen a bíró; mert a törvények végrehajtását csak a végrehajtó hatalomra akarja bízni. És ez végre is fogja hajtani okvetlen, ha a törvényben sanctio adatik. Így az 1844: 4. tcz. szerint csak a benszülött, és itt lakó nem nemes vehet fekvő birtokot—és ki tagadja, hogy ezen törvény meg nem tartatott, az idegenek gátolatlanul vásárolják földeinket, miért? mert az 1844: 4. tcz. sanctioja nincs. Az országgyűlés felügyelését illetőleg megvan szólok, hogy a felügyelést a törvények végrehajtása fölött az országgyűléstől megvonni nem lehet, de azért a hozott törvények végrehajtása már körén túl van, Koronaőr ó exca indítványát elfogadja s elfogadtatni kéri.

Gr. Széchenyi A. Előtte szólott mgos urak előadásaira tesz észrevételeket. Kívánják némelyek, hogy azon esetre ha az indigenatus joga inmentul is az országgyűlésnek marad kezében, az szigorun megtartandó föltételekhez köttessék. — Szólok már a mult hongyülés alkalmakor azok közé tartozott, kik az indigenatus körüli visszaélések gátolásul föltételeket kívántak volna elfogadni, de komolyabb gondolkodás után ilyen rendelkezések czélszerűtlenségét átlátta. Vannak törvényeink, melyek az olasz és a lengyeleket meghonosítani tiltják, és ezeknek ellenére Lasky és Mocenigo mégis indigenákká fogadtattak. Szóval a föltételek megtartására garantiát nem talál; az országgyűlés, a hányzor tetszik, mindig dispensálja magát a föltételek alól; s azt, hogy ne dispensálhassa magát, megállapítani nem is lehet, mert ez az országgyűlések ideájával meg nem fér, méltányolta első tekintetre gr. Cziráky indítványát, am de komolyabb megfontolás a bevándorlók közt létezhető categoriák meghatározására czélszerű módot az említett gr. indítványában nem lelhet. Ki fogja meghatározni az egyenvonalt a gazdag, és kevésbé gazdag honosítandók közt? Az adózás, mikint ezt a rendek is kívánják, elítte az egész dolog czéljától. Arra nézve hogy hazánk tlnépesedett vidékeiről szállítsunk lakosokat idegenek helyett—szólok megjegyzi, miszerint tapasztalás után mindnyájan tudjuk, hogy minden más néptaj jobban si-

mul nemzetiségünkhöz, mint p. felsőbb vidékeinken letelepült szláv. Az idegen kötelességeül tekinti nemzetiségünket fölkarolni, míg a szláv itt is saját nemzetiségeért küzd. A felügyelési jogra nézve, mikint azt gr. Teleki L. indítványozá, megjegyzi, hogy a felügyelési jog biztosítva van, s részletes jogokkal azt erősíteni fölösleg, hatályosságát szellemi súlyával biztosíthatja, a nélkül hogy végrehajtói kötelességeket teljesítsen. Siskovics verőcei főispán: Gr. Cziráky Jánost pártolja. Ha Anglia regestrál, ezen fontos ügyben miért nem tehetők mi is. A három évet, mig t. i. az illetők az országgyűlés által honosítottának, szólok nemsokára, mert a nemzetiséget veszélyeztetni mások kényelmeért nem lehet. — Gr. Zichy Otto: Gr. Cziráky indítványát pártolja. Batthyányi Kázmér: Az országgyűlés befolyását a honosításra nézve legnagyobb mértékben kívánja kiterjesztetni. Maradjon a külföldi külföldi, míg a nemzet keblébe föl nem vétetik. Azokra, kik polgárosítottak akarnak, szigoru polgári qualificatiókat kíván. Ezek után többen rövid nyilatkozatokkal szavazást sürgetvén nádor ó fensége a többséget koronaőr ó exca indítványát mellett mondotta ki s az ülést elozlatá.

KÜLFÖLD.

FRANCIÁORSZÁG. Abdalkader állítólag, négy rokona kíséretében, Párizsba megy a királyi tiszteletére. Aztán a fővárost odahagyja s valamelyik déli határpontra vesz lakást. Abdalkader ugyan még le nem mondott a fogadás jóteknységéről, de nem bánja, ha keletre szállítatása még bizonyos időig elhalasztatik. Párizsban nagy készülétek tétetnek az emir fényes elfogadására. Egyike Constantine legnevezetesebb főnökeinek, a medzsana kalifa, ki nemzetisége származásától századra viszi fel, egy jó családú francia hajadonnal készül egybekelni. Egyáltalában az arabokban most nagy közeledési szellem mutatkozik a francziákhoz.

Az iránylakomát februárius 22én (tehát nem 23kán) akarták Párizsban megtartani. — 2500 vendégre számítottak, részint aláírta részint meghívottra. — A progressista reservatívok részéről tett közeledési lépések nem sikerültek. A dolgok illetén állásában a minizsterség helyzete kétségessé kezdé lenni, s már is egy Moléféle minizsterségről beszéltek.

Febr. 14kén este nyújtá a követkamra fényes küldöttsége a trónbeszédrei vázlateliratot Lajos Fülöpnek által. — Csak három ellenzéki tag jelent meg a küldöttséggel—többsiek mind conservatívok valának. A király, adott válaszában, mely fölött a minizsterek előbb tanácskoztak, semmi vonatkozással nem élt az ismertes — reform-vitákra. — A Constitutionnel állítása szerint a kormány intézkedéseket tön, miszerint netán előfordulandó zavargások alkalmakor 60 — 80 ezer főnyi katonaságot a közel örségekből vasuton Párizsba szállíthatasson. Vincennesben algyutelek készítették elő, s a rakaszokat nemcsak lópor és golyókkal, hanem kartács s lömívvel is ellátták már.

Febr. 10én ment véghez a notredamei székesegyházban a rég előkészített nagy gyászünnepegy O'Connel Dániel emlékére, elhírvült szónok Lacordaire abbé tartotta a gyászbeszédet, mely állítólag remeke volt a gyászbeszédi ékesszólásnak. Az embertolongság végtelen volt. John O'Connel s a család némely tagjai, a „vallásszabadság — védelmi bizottság” meghívására, csupán e czélra jöttek Irlandból Párizsba. Este a szabadtó fájának tiszteletére Czartoryski hg palotájában fényes lakoma adatott, melyben több francia rokonézelmű jelesség vón részt.

La Presse febr. 21éről írja, Nagyon észrevehető nyugtalanság uralkodik Párizsban. Valamennyi ügy pang. Számos idegen idehagyja Párizst s e tény legvilágosb bizonyosága az, hogy az arany értéke néhány nap óta 3 franczal szökkenett fel. A reformlakomai menet, mely más nap vala tartandó, közrebocsátott program szerint az ellenzék rendes gyűlhelyéről, Magdolna-tér 2. sz. a. indul. A nemzetörséghez tartozó aláírók öszszgyülekeznek az ottani templom előtt s kettős sorokat képeznek, melyek közt a meghívottak foglalnak helyet — élükön a nemzetörség fötiszei, ezek közt a nemzetörségek hadlábakban ezredeik számai szerint, a harmadik és negyedik hadláb közt az iskolai tanulók önválasztotta vezérek alatt, végre a többi párizsi s környékbeli nemzetörség. A menet tizenkettő órákor indul s a lakomahelyre vonul. Szabadság s közrend a jelszó s e miatt semmi kiáltásnak nem szabad történni, sem zászlót vagy egyéb küljelet hordani, mindenki közrend öreül tekinteni tartozván magát. Ez volt a program. Lakoma-részvényesül febr. 21én délután már 95követ volt följegyyezve, Thiers, Remusat s Vivien nevei, kik a martius 1jei minizsterség tagjai valának s most ismét tárczát reméllnek, még híján voltak az aláírók jegyzékéből. — Más nap (február 22.) reggeli 8 óráról azt írják Párizsból, hogy a kormány által tett rendszabályok következtében az ellenzék a reformlakoma-tartásról s az ez által teendő demonstratióról lemondott.

E napirendre hozott csapások a kézművekre nézve sem létesztik kártékony hatásukat, mint a J. des D. megjegyzi, töb-

bek közt a hatás leginkább a takarékpénztárak körül tapasztalható. A febr. 6ki befizetések 591,000 frankra rugtak s febr. 20kái csak 235 ezerre, ellenben a kisedések febr. 6án 657.000, febr. 20án 832 ezer frankra mentek, s így a különbség 531 ezer frank. Az említett lap szerint az 1847ki szükségeltjes tél sem rohaná meg ugyaz új pénztárakat, mint a legujabb mozgalmak. — Delessert rendőrfőnök febr. 21kén az ellenzék által tervezett iránylakomát illetőleg köv. nyilatkozványt bocsátott közre: „Páris lakosi: „néhány nap óta nyugtalanság uralkodik a kedélyeken, mely a munkásság s foglalkozás ártalmára van. A kormány a közrend s béke fenntartása tekintetéből a 12ki városkerületi lakomát eltiltá. S jóllehet a követkamra előtt tett nyilatkozat szerint ezen kérdés törvényes megoldást föltételezne: mind a mellett a nélkül, hogy a már megtartott gyülekezetet fegyveres erővel akadályozta volna, azt elnézte, szabad bemenetelt engedvén a vendégeknek azon reményben, hogy ok az első felhívásra visszavonulandnak s nem változtatják a lakomázó öszszjövetelt zendülési cselekvényé. Ez volt egyetlen mód a kérdést a törlesztőszék legfőbb tekintélye előtt eldöntés alá bocsátani. A kormány szorosán ragaszkodik azon határozathoz, de a mai reggel megjelent ellenzéki lapokban nyilvánított manifestumok más czélra mutatnak; a valódi kormány mellett, mely a c har t a szerint alakult s a kamra többségére támaszkodik, egy más kormány jelentkezik, mely a főváros nyugalmát veszélyező nyilvános fölhívásokat tesz s a nemzetörséget az 1831ki törvények világos megsértésével hja öszsze s stb. Itt becsületes módon kételkedni tovább nem lehet. A legvilágosb, leghatározottabb törvények megszegévék. A kormány gondja leend ezek iránt az illó tiszteletet biztosítani. Ezek alapjai s kezesei a közrendnek. En felhívok minden jó polgárt ugyelni ezen törvényekre és semmiféle gyülekezethez sem csatlakozni. Ezen felhívásomat önk haszaserete s eszélyességéhez intézem institutióink nevében, a köz és a főváros legdrágább érdekében. Ezen felhívást a kamrai ülésben Duchatel belügyminizster fejtegeté Odilon-Barrot sürgetésére s a két párt közt élénk vitát támasztott. Ülés befejeztével az ellenzék tagjai öszszgyűltek s nyilatkozványt állapítottak meg, miszerint mostani körülmények közt kénytelenek a közlakomától elállni, nem akarván a békés polgárokat a fegyveres erővel surlódásba hozni, de határozott akaratak a csatát a mostani vesztegető, hatalmaskodó és anti-nationalis politika ellen folytatni s a minizsterség vádállapotba vételét azonnal indítványozni. Aláírva Odilon-Barrot, Duvergier de Hauranne s nagyszámu kamrai ellenzéki tagok. A közlakomának eltiltatása a fővárosban forrongást idézett elő. A rendőrfőnök tilalma minden utczaszögleten kiragasztatván, azt az utcai suhanczok gúnyos kacajjal fogadták. Febr. 22kén a város három pontján tette is került a dolog; egy csapat tanuló törekedett a kamrába jutni, hogy a tagokat a reform megéljenzésére ösztönözzék; de az ott álló nemzetörök által visszatolattak. Néhányan közülök el is fogattak. A concordiatéren tanulók és köznépből álló csoport támadt, mely két kocsit feltartóztatott s Guizot vélvén egyikben ülni, mindkettőt felfordítani akarák, midőn az előrohán vasasok és nemzetörök által szélüzettek, a capucinusok előtti téren, hol is a külminizster háza előtt őrt álló katonák kövekkel hajigáltatván ez jelt adott, mire a ház belsejéből száz száma rohantak elő sorkatonák s a tömeget megakadályozák rohanásában. Egy a nép közül meg is sebesített. Egyébiránt ezen apró népdemonstratiókból a párisiak nagy dolgot jósolnak, a nagyobb téreken a boltok és rakhelyek bezárattak. A nép, hol csak öszszecsoportosulhat, torlaszokat emel védhelyül, mik lerontására a rendes katonaság fejszék éskapákkal előre látatott el. A nap hátralevő része egyes ütlegezéseken kívül különben rendesen végződött; inkább készület foglalá el az izzásba hozott kedélyeket, Straszburgi febr. 24ki telegrafi jelentés az itt röviden elősorolt febr. 22ki eseményeket igazolja. Febr. 23án a nép tömöttebb csoportokban gyűlönge az utczákon s nevezetesebb téreken; mi által a kormány is ereje öszpontosítására érzé magát fölhívta. Délután 5 órákor egész Páris viszhangzá a jelt, miszerint a nemzetörség lábra állítottott. Minden seregéből két zászlóalj megjelent s a többi is készen volt, ezek a lovasörök éssorkatonákkal az utczák és téreken felállítottak. A nyugtalanok, kik közül alig volt 12 fölfegyverkezv, St. Denis alsó részére szorítottának vissza. Ugyanezek Grenela: és bourg l'abbéutczákban torlaszokat emeltek, s azt hosen védelmezék is; egy a nép közül csatateren maradt; vizsgálat után küszl, hogy ez sem volt francia, hanem lengyel szökve ny. Egy órsapat lefegyvereztetett, de midőn a békétlenkedők a vámhivatal felgyujtani akarták, a nemzetörök által szélüzettek. Egyébiránt ezen apró ingerkedések a nyugtalanokat még inkább edzék munkájok folytatására, a torlaszok mindinkább és mindig sürűbben emelkednek, kivált St. Denis városrészben, hol a dolgok kifejtésére nem keveset tön 300 nemzetörnek a negyedik legioból átvonulása következő kiáltással: „Éljenek a reformerek” Crémieux háza előtt megálltak, ki őket egy a királyhoz intézendő fölírás végett szólította föl. Több utczáról pedig 11 óra tájban a nemzetö-

